

Mafsa ar peefufchigamu par pafst:
Ar Peefufchigamu: par gabu 2 rbl. 35 kop.
Ar Peefufchigamu: par gabu 1 " 60 "
Ar Peefufchigamu: par 1/2 gabu 1 " 25 "
Ar Peefufchigamu: par 1/2 gabu " 85 "

Mafsa bef peefufchigamab Riga:
Ar Peefufchigamu: par gabu 1 rbl. 75 kop.
Ar Peefufchigamu: par gabu 1 " "
Ar Peefufchigamu: par 1/2 gabu " 90 "
Ar Peefufchigamu: par 1/2 gabu " 55 "

Mahjas Weefis.

Mahjas Weefis teel ifobis feffoenaqum nu piffi. 10 fahlot.

Mafsa par: fufufchigamu:
par weenas fejas finaltu rafftu (Peffit)-
rinbu, jeb to weetu, to tahba rinbu tenent,
mafja 8 lap.

Peefufchigama un effeppigija Riga,
Grafi Plates bilfchu un grammatu-
brutataw un burtu-foelawu pee Petera
bafnijak.

30. gada: gahjums. — Mahjas Weefis isnahk weenreis pa nodeku.

No. 38.

Septdeen, 21. septembri.

1885.

Mahjas Weefis ar Peefufchigamu war pafstet un fludinojumus nobot Riga, pee Petera bafnijak. Des tam "Mahjas Weefis" war wehl pafstet bef bawf peenemfchanas weetahm Peterburgas un Jelgawas Riga un Sanktawburgas, wehl zitad pilfsehtas, ka:
Zehfif: Grabwel un Peterson L. bodis; Walmeeer: E. G. Teu L. bodis; Walf: M. Rudolf un Paulin L. bodis; Kulen: J. Alfre L. gramh-bode; Limbafchod: D. Uher L. bodis; Jelgawa: S. Allman un Weffhor L. gramh-bode; Waufta: J. Bedmann L. gramh-bode; Mulbiga: Weffhor L. gramh-bode; Wentopili: M. Ries L. gramh-bode; Weepaja: Uffin L. gramh-bode; Zannielgawa: A. Schwabe L. gramh-bode; Zukuma: Baumann L. gramh-bode; Zalsdo: S. Zoro L. gramh-bode un librietek un Wolontfchewski L. grammatu-bode; Kandawa: Jaegermann Iga weefnija; Zabil: Winter Iga weefnija. Tad wehl "Mahjas Weefis" war apstellet pee jaweem zeen. draufes mahjateem, flotatajem un pagafia flitweteem, furus miht lufpju, tahbas apstelletchanas laipni peenent.

Zelojumu atminas.

(No 10. augusta libf 10. septembri 1886. gada.)

Rahds mums draufsigis lungs, pa ahrfemehm zelodams, fawus zelofchanas peefufchigamum un eewehrojumu usfifhejis un tos laipni atwehlejis nodrulat "Mahjas Weefis" sem nosauluma "Zelojumu atminas", to Latweefchu waloda atstahfidami, domajam jaweem zeen. lafatajem pa prah-tam darijufchi. Zelojumu aprafis patf fahfahs fchahdeem wahredeem.

Schi gada 10. augusta pulftien 8 wafara aifbrauzu no Riga ar dfeffszeta brauzeenu, kas libf Prufchu robeschahm aifbedams un pirms Jelgawu, tad Moscheikus, Koschedarus un Kaunau aifneefdis, beidsot nonahf Sidubahds, to fawneefdu 11. augusta pulftien 11 preefch pufdeenas. Scho zeta gabalu braufdam, nelo jauna neredfeju, tilai peeminams, ka ihfi preefch Kaunau jabrauz jaur tuneli, kas deefgan garfch. Kaunau apfahrtne ir patihfama, ta ir kalnaina un bagata jaukeem dabas flateem. Bilfsehta pate atrodahs uf palafnes, lamehr bahmufis fema weeta, weena augstumā fahwehdams ar dfeffszeta fleedehm. Pa leelakai dafai Kaunau apgabala atrodama maf-lauu fawmneeziba, ari loptopiba efot tilai puf-libdfiga.

No Sidubahu bahmufcha, kad zelofchanas pafes bija pahraufstas, zelotajus aifweda uf ahrfemes bahmufi, fur Prufchu tullef-eerehdnis pahrlub-loja brauzeju leetas un mantas, waj kahdas naw tullojamaw waj aifleehtas pahrwefi par robe-fchahm. Schē, fchāt ahrfemes bahmufi, ari eemainiju Wahzijas nandu un nebiju mafumū pahrfiegtis, par muhfu papihra nandu dabudams feltā nandu. (Wifā Wahzija un Schweizija tilai atradu feltā un fudraba nandu, turpretim Au-ftrija pa leelakai dafai papihra nandu.) No fche-jeenas ar abtro dfeffszeta brauzeenu aiflaidam uf Karlaufcheem (Renigsbergu), furp aifbrauzot pirms fawneef Benawas, tad Gumbinas un In-ferburgas pilfsehtas; ari te redf fahdfchahs, kas deefgan leelas un fur wifas mahjas no atmena taiftas, ka ari weetahm eerauga mafas fabrikas eetaifas ar nepezeefchameem flarfteeneem. Uf femtopibu fchint apgabala fihmejotees jafata, ka fche ar leelu ruhpihu un gabdibu fawmneefo, fates femes fufhrits ifleetots, waj nu zilwelam, waj mahju kufonim derigs. Meschus fche retafi ee-

rauga, turpreti brangi ufloptus laukus un dahr-fus wifur. No ganameem pulkeem wifwairaf faftop awju un zupku barus. Mafas weeta fche dedfina dafus torfu (femesmalku) un no tam ari leezina torfa raktuwes un torfa purwji.

Pufzel fefchds pehz pufdeenas nonahju Kar-laufschds, fur paliku libf otram rihfam pulfti. 10. Pa fcho laifu, finams tumfcho nakti ifne-mot, apflattijos pilfsehtu un to daridams atradu, ka tur dafus fenatnes atleelas un atminas; ap-flattijos ari mafō oftu un ar mafu laiwinu litos pahrzeltēes par Pregeles upi. No eewehroja-mahm weetahm, kas der apflattifchana, wifpirms japeemin "weza" wif, kas uf kalna ufufchweta, jo Karlaufschai efot uf feptineem kalneem ufufh-weta; loti fahfita ehla ari ir tureenahs birfchahs namf, kam weena pufe fneefchahs libf uhdenam, un fura preefchahs pufe pee ee-ejas fchd diwi nofuhnojufchees lahfschi, kas if atmena ifjirfi. Des tam wehl peeminama fahla uniwefstete (augftikola), furas preefchah atrodahs mafd dahr-fufch. Schai dahfina redf diwus peeminellus, weens zelts fehninam Friedricham Wilhelmam III, un otrif leelam pahfneekam Kantam.

Karlaufschds dabuju ari eepafihtees ar Wah-zijas fufhraneem, kureem ir loti fmuht rati, ta fawzamee landaueri, un kas zaur tam eewehro-jami, ka tee rahmi brauz un tapehz fawus firgus taupa. Wahzija fufhranaw nefawz par fufhrane-em, bet par "fufchereem".

12. augusta pulftien 10 wafara aifbrauzu un wefelf. Scho zeta gabalu braufdam, redfeju deefgan mafu pilfsehtinu un meeftinu, kas brifcham loti turu zits pee zita. Leelzeleem fche gar abahm malahm loti fahditi, ari weetahm gar zelmalahm atrod auglu fokus eestahditus, par peem. abbeles, fefberes u. t. pr. No Karlaufcheem uf Berlinu brauzot, dabuh redfet Dirfchawas zelotini ar fawu ftaifto tiltu, kas mafal par uhdeni, nelo par purwaju pahri wed. Ari otu zeetofni fche brauzot aifneefdis, proti Riffirin, kas uf mani ka nefarewi darija waxem eefpaidu. Braufchana ar ta fawzamo furira-brauzeenu (ahtro brauzeenu, ar fahdu brauzu) ir gan patihfama, tapehz ka abtri uf preefchu teel, bet pee tam ari fawu nelahgumi. Tapehz wifweem zeen. lafatajem, kam ifnahktos

zelotot brantl ar fchahdu furira-brauzeenu, es eewehletu, ka wini few apgabdatos pahrtifas fo-mian (Speifepandel) uf zelu, jo furira-brauzeens tilai peetura ap pufdeenas laifu, kad tas 6 ftun-das no weetas brauzis, jo tas abtri aifkreen gar wifahm ftanzjahm garaw, tilai peetura fahdu brifhtinu, lai waretu uhdeni eenemt mafchinai, un tas noteekahs ween reis, fur zelotajem atlee-lahs laiks, ftanzija to eebaudit. Schoreis brau-zeens peetureja fmulā Schneidemihles pilfsehtina, tad pufzela atrodahs no Karlaufschheim libf Berlini. Zif abtrumā wareju eewehrot, tad sem-lopis fche fchahda ar fahdu pahchu ruhpihu un gabdibu, fahdu to redfeju pee Karlaufschheim, tomehr ganamo lopu fugas te likahs labafas, ari til dafus ganamus pulkus neredfeju, jo te fahfahs wairaf ta nofantā ftaifu-loptopiba (Stall-futterung), fahda ihpafchi atrodama Deenwidus-Wahzija.

12. augusta pulftien 10 wafara eebrauzu Ber-line un nometos weefnija, kurei wahreds "Zum König von Portugal". Wifai gurdentibai par fpihti es wehl to pahchu wafaru ifgahju, ihpa-schi grifbedams redfet Berlinis apgafimofchamu, no furas til dafus biju dfeffjeis un kas fewifchi apbrifhnojama eela, to nofawz "Unter den Vin-den". Apgafimofchana Berlinē teefcham teizama, pa naktim eelas te til gahfcham, ka deenas laika, it ka faule fpihdetu. Berlinē, ka Wahzijas gal-wafpifsehta, kafam, kas uf ahrfemehm zefo, jo jama zaur fawahm fahfaham eeflahm, affaltetahm un labi brauzetahm eelahm un wifadu preefchu lehtahm zenahm, bet kas ihpafchi wehl peemi-nams, wif apdeenetaji ir loti laipni, paklawfigi un iftapigi (pee mums Riga fchint finā, fahf-bfinot ar Berlini, wehl dafus kas buhtu wehle-jams), bef kahdas leelas ufteifchanas. Berlinē zitahm pilfsehtahm war buht par preefchfihmi, ihpafchi kas fihmejahs uf fahrtibu, tihribu u. t. pr. Leelata darbiba parahdafs wifas tihfneeziba un zitu weikalu leetas, fur fira un zilwefa fpehls pee nafu wifchanas nepeeteel, tur ee-jubd funi, kas wifchana dafus wairaf eefpehi, nelo to waraw eedomatees, kad pahchi to ne-efam redfejufchi. Mafais amatneek, fchahdneekur feewa, mafais femtopis, kas fawus darba waj femes auglus wed uf pilfsehtu, eejuhgufchi fawds mafa-

jds ratds (wahfifchds) weenu, brifcham diwus funus nu teefcham jabrifhahs, kahds wifchanas fpehls fcheem uflijigeem kufoncem.

Libf ar weenlahfcho fchahdneeku dshwo Ber-line milfjoneeks, kas ar fawu ftaifto piffi palihdf pilfsehtu padarit fahfatu. Ka wifas leelas pil-fsehtas, ta ari Berlinē kaita nabadsiba mahjo blafus lepnajai bagatibai, deenasfaglis ftaiga blafus fchahdigam wifram, negodigais godigam, fchuhpif fahfagam u. t. pr. Swefchneeks fche til wifpirms apbrifhno gahmas pufes, ehnu pufes winam paleel pa leelakai dafai nefinamas, tapehz ka winam truhft wafas un idewiga brifchaha, ar tahm tuwafi eepafihtees, wifch wairaf fahfahs ar labaku un augftatu fahrtu laudim, apmelle leelakas eelas, fur labafas prezes dabujamas, dshwo swefchumā ihpafchi labati un lepnati, ka patf to eeradis mahjas.

Berlinei, ka kafrai leelai pilfsehtai, dafus ee-wehrojumu weetu: mufejas (retu un wezu leetu krahntuwes), bilfchu galerijas, teatri, mahflu leetu krahntuwes, fwehru dahrfi, fimju dshfifchi (akwa-rijas) un tuhftofchahs zitas leetas, to wifas pee waheda ne-ufdrofchinos peefant, lai laipno lafi-taju nenogurdinatu. Kad Berlini biju deefgan apflattijees, tad dewos uf Pozdamu, fur Prufhijas waldneeki mehds pahrdifhwot fawu wafaras laifu. Tur nonahjis, apmelleju Zeftricha Leela piffi, kas kafam fwefchneekam pee-ejama. Schini piffi atpafj, dahf, ari fchilfchu "Wahzajumus" no mihu nelafka fchifara Nikolaja I, tad ari tureenahs fmuht dahrfu; beidsot ari dabuju redfet wehfturigas dshrnawas Sanfufija. Ari jauno piffi mani idewahs apmellel un dabuju redfet tahs iflaweto mufchulu fahli. No wifu tur redfeju, to newaru fche plafchi aifstahfif, bet to gan war kafam ee-wehlet, kam gadahs Berlinē buht, lai nekawefahs apmellel Pozdamu un Sanfufija. Bai tur no-ittu, japeenem fufhranaw un weefis, kas wifas eewehrojamas weetas parahda, zitadi fwefchneeks newar ifiit.

Augusta mehnefcha 16. deenā pulftien 8 rihfā aifbrauzu no Berlinis, dodamees uf Dresdeni, Salfhijas galwafpifsehtu, uf kureenu aifbrauzot aifgahja trifs ftundas. Zif libf tur biju no-nahjis, tuhft apmelleju, lai laifu nenofawetu, ta fawzamo "fawo welwi" (grines Gewolbe), fur

Putnu jautriba.

Kas gan ir wafaras jautuma leelati mifhtotaji un turklahf ari pufchotaji, nelo tee nefafajami putnu bari, kas libf ar feedoni pee mums at-greefchahs. Weenahs, klufs buhtu mefchs, krumi, upmala, aleja, atauga un lotu dahrfis, ja putnu dfeefmas tajds ne-aiflanetu un wifu ifweiziga laifchanahs un lehtafchana no farina uf farina nerahditu, ka patihfama ja lapu mahja ir ari mifhi, jo mifhi dshwneeki. Ja, pateefi mifhi ir fchee mafee, fahā dabas piffi dshwneeki, ar feltā rihpa rafu rotatā fchuhpuli no wehmahfes pirm-reis midfinatee un weenmehre tihru gahfu ee-el-podami dfeedataji. Zf kaftris jautuma mifhtotajs teifs, ka jautree putnini dafa wafaras jautō fawo dabu otrit jautu un mifhu. Putnu dfeefmas ir wafaras jautuma waloda un wifu laifchanahs, lehtafchana un wifa kuftefchanahs leeziba, zil toti war lihgmotees par fahdu jautumu un ka mehē zilweli fchāt finā newaram putnimeem libfif tift, nefpehjam fawu preeku, to gan dshfif fawuham, til befwainigi deedami ifiit.

Mums japaleel pee iffawtuma:

Raut fawam juftham fpehtu libfif libot
Un dfeefmu ftanas fchahds pahwabif;
Zab es ka putnifchah gahfā zeltos
Un lehtafamas pa fawo fawem nehtos!

Jautriba, apbrifhnojama jautriba ir wifa putnu dshwe. Uffkati putnini kad ufflaidams, waj dfeedot, laifchotees, lehtajot jeb baribu mellejot, ligdu taifot jeb jaunos laifchana mahjot, — wifur wifch rahba brifhifchahu jautribu un ne-kad naw kuhtri nefweizigs.

Zaw muhfu fentfchi mibleja putninas neween ka jautus dfeedatajus, kas tos ir rihju ar fawu ne-iffafami jautu fongertu apfweiza un wafara peegufneeku midfinoja; bet ari ka jautrus un lufsigus mefcha mahfes mifhufifchahs. To peerahda pulfs, ar putneem fahfifhfinadamu ifteklumu, ar fo tee fawu tautas-dehlu, ihpafchi runatigo un weeglo tautas-meitu nofauza, to jo bagati tautas dfeefmas redfam. Ari mehē, wifu pehz-nahzej, miblejam loti fchos jantros dfeedatajus un prowejam libf ar wineem kafaja birfite jeb uf jaula kalnina pahreezadamees, fawas kahfites jautā kori weenot. Des, — dahfchreif ir janopuf-fchahs redfot, zil mafē ir dfeedataju un jautru lihdsprezajatju pulzinfch pret mahjas tufedamo legioni, kurei ftarp dahfs jaunellis, kas waretu ari fawu bahfifi peeweenot jeb runatigai wahlo-dfitei libfif treekt, bet, — truhft jautribas.

Nu, waj tad putni ir ari wifā no weenada jautruma? dahfs aifbifdinafees jeb jautahs.

Zaw, putni ir gan wifā jautri, — un tabehf tautet efi ari tu jautrats; bet ja newari ziteem libfif tift, tad lai tu pahz dafus nenokannetos un nepafaudetu wifu jautribu, bodu es few tur-klahf apmerrinadamu atbilde: tomehr ne wifā weenada mehra. Apfatti fahfif brufku putnu walfi. Te redsam flaido besdeligu ne-apnufufchi pa gahfu ihrejiam, lamehr ufmanigais fchirbulis uf jumta tufedams, groma fawu ifpufantā gahfu, meefchu lautu tafseeredams. Zibrufim un ziteem mafaj-jeem dfeedatajem jautra kori gahfu trizindof febfch wezpufis ftahds ofi un ufhwilpo tautas dfeef-mas. Skat, apfata uf fchoga febfch mahjas mahfe-wahra, un ar miznadamu waignu noftahs uf weeglo iffahbas meitu, fchagati, fura tai preefch-

azim deefgan uflijiga un peeglaudiga, bet aif-nuguras jeb draufdibur ar adwofatu krahfki, kurfch-brif uf beguna ufprandis, wed fcho pahfagaates. Ut ta pee dafus putni fortehm redfam leelu fa-wadibu jautribas parahdfchana, bet kaftru par fewi aplufhtot, waraw teift, ka wifā wini ir jautri un ifweizigi.

Putnu jautribas ihfahs zehlonf ir mellejams wifu eefchfigo, meefu ufuredamo organu fiftama, — un proti tot jautajuma: ka fchaw baribas ufnehmeja, kurga, leelums pret baribas ifdaltit-jas, firds, leelum.

Apflattim wifpirms ihfumā firds darbu un winas pagehrejumis no kurga un ta fchim pef-dejam ir eefpehjam winas pagehrejumis ifpildit.

Sirds darbiba, ka finams, ir afins, kurfch fa-tur dshwibu ufuredamahs weelas, pa abderehm uf wifahm meefas dahim iffufhtit, fur tas atdof kafrai weetai pagehreto baribu. Schi firds dar-biba nedrifiht ne uf minuti fawu peenahlumu nolawet, lamehr dshwneeks pee dshwibahs jautur. Dafchu ftarp darbibu un darbibu war buht leela fchfifchana; leelaks fpehls padara arweem wairaf ne ka mafas. Ta tas ir ari pee firds dar-bibas; jo leelata firds, jo abhra ta fpehfi fawu peenahlumu ifpildit, afini nofuhit ahberes. Pee fchahdas freetnas afins zinkofchanas pulft firds jo ftipri, zaur to ta rahda, ka wina ir labā dar-biba un ifpilda fawu peenahlumu leela mehra. Dshwneeks, kam fchahda fpehzigā afins zirkulazija, ir arweenu jautrats, nelo dshwneeks ar mafu firdi un pee tam lehnu, grubtu afins zirkulaziju.

Des kad nu firds ir leela, kas fpehfi abtri wi-nat peefufhtitu baribas fulu meefai atdot, tad finams ta pagehr dafus fchahda materiala un

tamdehl winas pagehrejumis ir, ka kungis winai to ari weenmehre peeteelofchi gahdatu.

Te nu redsam, ka dshwneekem, kam leela firds, wajaga ari leelam kungim buht. Bet pee muhfu mifhtajem putnimeem ne-atrodam to wis ihfi tā. Pee ziteem leelakeem dshwneekem redfam, ka kungis ir dafusfif leelaks nelo firds, bet at-rodam ari dafus putnins, kurei firds ir leelaka nelo kungis. Ta par peemehru kolibri putnina firds ir trifs rei leelaka nelo wina kungis un fchis ir tas jautratsis no wifweem putneem, jo gandrihs wifu fawu dshwes laifu pawada wifchah gahfā, lidinadamees no weenas pulkites uf otu, kurei firds tas kulainifchus medi, jeb taurinam lihdfigi gahfā fpehledamees.

Putnam naw wis dshfif leels kungis, kurei tas peepihdijis, waretu labu laiku meera buht, lamehr firds nofufhtijuf baribas weelas kaftru wajadiga weeta. Tam jagahda arweenu jautna bariba. Ut kahda tad ir fchi baribas dabufchana? waj putnifch eef pee pufas blodas, fles, jeb uf fah-lainas plamas, fur tas meerigi fawu kungi pilba? Ne, tahda laime naw fchim mafajam dfeedatajem nolenta! Winam jawem wifu leelaka ifweiziba un ne-apfufhtofcha fchahfiba paliga, lai waretu deefgan baribas fahfif, jo leelaka dafa putnu ufurehahs no wabolifcheem, mufchahm un tam ih-dfigeem dshwneekem, kas ari prot ifweizigi fawu dshwibu fargati. Leelafais fchunfneeks ifweiziba war til apgalwot, abtri fkefjofchu mufchimu par fawu kumofu nofert un wajaga ifweizigas kah-jinas, lai peehletu un ufertu kaftru graudinu, kaftru tahrpim. Pee tam putneem te daba pa-libdfiga, wineem tos organus, kurei teem wairaf derigi, dafus atfifhtitatus dodama. Ta par pee-

Jannikas siņas.

Widjemes gubernas schandarmenijas preefšneeks, generalmajors Vats, ir gubernas pabrbranzis Riga. Baltijas Domehnu pabrwaldes bijušchais nodatas preefšneeks, statsrahts Bodtjagins uš pascha luhgumu atlaists no deenasta.

Pawasara beedriba ari schofeem ka „B. W.“ raksta, grib teatri kopt un weiginat; pirmā teatra israhde notiks swehtdeen 29. sept., ar lugahm: „Muzeneeks un Muzeneez“, un „Bee warawihsknes“. Bee israhdehmu wairat ne ka 30 personas peeteifuschahs. Preefšchupleju wadischanas, pee Linde u. Weinberg lgeem ir pianino pastellets, uš kura ari kuplejas lugā „Muzeneeks un Muzeneez“ pawadibš. Par scho emantojumu wisleelaka pateiziba nahlahs beedribas preefšneekam Worobjew igam, zaur kura publneem un gahdaschamu ween tas panahltis. — No sawas puses waretum wehletees, ka israhdes titlu leelaka mehra apmekletas, lai tal diletantu publiki zil nezik titlu atlibdiniati. Janofscheho, ka beedribas dseedataju wadons Eglit kgs, kuresch ilgatus gadus abus forus ir wadijs un wisadi publejees dseedaschamu kopt un weiginat, tagad no sawa amata atteizees. Wina weeta foru wadischamu usnehmees stolotajs Behrsin kas. Wehlejams til buhtu, ka wezais, tapat ka jaunais wadons, staigatu ta salot rotu rola un kopigi dseedaschamu koptu, — jo weenoteem spehkeem aifweemu wairat ko panahlam. Mums Latweescheem jaw ta ka ta koti deesgan mas libdsektu, ka uš preefšchu tikt, un kad nu wehl negahdasim sawa starpa par weenibu, tad buhs wehl genhtata uš preefšchu tapfchana. Ta deht, daudš jekmes tilpat dseedatajeem ka teatra spehletajeem schini fesonā!

Kurfemes gubernators, geheimrahts v. Vilienfelds, atkal pabrbranzis Jelgawā un 17. septembrī usnehmees amata darischanas.

No Jelgawā. Schogad Mahru turgus ka „L. A.“ siņa, bija tahds paplahns, — laikam gan zaur nolaweieem lauku darbeem, jeb atkal zaur to, ka tas ne-ecraftās nedefas deenās, otrdeem un treschdeen, tika noturets. Ihpaschi ar kweeschu derefchamu gahja wahji; zirzeji folija pawifam nedirdeti semas zenās. Tā treschdeen dširdeju, ka lahds fainneeks subrojahs, ka esot 21 pubrs kweeschu par 26 rubl. 25 lap. bijis

japahrdob. Nufsu zenas ari nebija augstahs, un lapat daudš labaki negahja ar meescheem. — Wezi Jelgawneeki fala, ka — jo plahnas Mahras, jo kuplaki Mikeli. Tamdeht — zeresim uš wisu labu! Leepaja nupat isnahlfuse janna, loti eewehrojama grahmata sem schabda nofautuma: „Widjemes un Kurfemes Priwatteeifibu Litumu-Grahmata.“ Sistematiski fastahdita no G. Matera. Ar lahdu nodomu un sinu schi grahmata tantās laista, par to tultotajš jawōs preefšchwahrdōs issalahs tā: Preefšchahwofchā grahmata Latweescheem teel pafneegti winu walodā tultotee litumu par priwatteeifibahm, t. i. tee litumi, pehz kureem libdš schim isspreeda, tagad isspreesch un turpmat it wisās teefās (ari nahfōschās meera-teefās) isspreedibš wisu lahrtu, tamlibdš ari semneeku-lahrtas teefibas un fuhdšibas ar noluhlu uš familijas, leetiiflahm un mantōschanas-buhs janahm un uš wisu wisadeem teefibu-weilaleem, t. i. uš lighumeem un kontrakteem. Schee litumi (par priwatteeifibahm) pastahm un ari turpmat pastahwehs blatus teem litumeem, kas laisti waj wehl gaidami par jauno teesu eegroffschamu u. t. pr. Litumi par jaunajahm teefahm nosala, lam buhs teesu spreesi un priwatteeifibu litumi nosala, pehz lahds mehrawlas teesa jaspreesch.

Wajadšiba un ilgōschana pehz priwatteeifibu litumeem Latweeschu walodā ir jaw sen bijuschas, jo pehz litumeem — tā peeminets — tatschu jaw ari libdš schim spreesch wisās prahwu-leetas un wisās teefās un tā tad Latweescheem bija jabuht meera, ka winu prahwās spreesch pehz litumeem, kas wina walodā nebuht nebija. Bet tikai 1884. gadam bija nolemts, scho wajadšibu un ilgōschanas ispidit. Kadeht? Tas lehti protams. Weenlahrt neweens til garu un genhtu darbu negribeja nemit rotā, otklahrt neweens negribeja usnemtees atlibdibu par publneem pez pirmo wahrdu nodibinaschanas u. t. pr. Weidšot gan ari wehl naudas lawelli bija zekā. Neweens labprahrt negribeja isdot tubftōscheem rublu naudas, eelam tas wehl neneela nebija eenehmis. Un atpatat dotees schreit newareja: bija darbs reis usahfats, tad tas bija janobeid. Ari es to esmu pabeidšis, reis usahfatis. Waj man winsch buhs labi isdeweess? Kas uš to dos atlibdi? Tas nahs wehlah, pehz gaddeem. Tagad man japeefšime lahds wahrdš par

scho litumu izjeshchanos. Es winus esmu nofautis par saweem fastahditeem litumeem. Un zitatā winus ari newareja nofaut. Wini naw tikai prowinzial-litumu III. data ween; bet schee ir pehz lahrtas salikti kopā ar semneeku priwatteeifibu litumeem un ziteem, tā par peemehru ar bašnijas-litumeem, ar dascheem utafeem, ar Kurfemes jakti-litumeem, ar krona semneeku-litumeem u. t. pr. It ihpaschi es esmu ruhpeees par semneeku mahju litumeem, ka tee titlu skaidri un pilnigi usnenti. Turpretim atkal daschi nofautis, kas simejshs titai uš lahdu ihpaschu lahrtu, par peemehru uš muishneeku lahrtu, uš Zgauniju, nebuht naw usnenti, lai weli telpas ne-eeem. Tā ir izsilata artikulu lahrtu un man bija janem zita lahrtu. Bet lai nu nezeltos julas, tad es likuram litumam, lai tas buhtu lahds buhdams, apafschā esmu peelijs simei klah, un teem litumeem, kas nemi no prowinzial-litumeem III. dataš, wehl eeslehgās winu paschu artikulus. Kad tadeht jamelle waj jausdōb lahds nofautis uš schihs III. dataš, tad janem waj apafschā peefshmetais, waj eeslehgās efofchais artikuls, un newis tas artikuls, kas eet uš preefšchu. Ar apdomu ap-luhlojis, it katris scho eegroffschimu warehs lehti japrast. Es wehlos, ka schis darbs nestu tos angliš, zil publihu winsch maksajis. — Til tahu G. Materš, kas jaw buš sem satajahm welenehm smilshu kalnina; lītens winam nebija lehmis peedšiwot sawa beidšamā rakstu augla isnahlfchamu is drutas.

Nurmishchās (Kurfemē) „mishchanas-lafes“ statutes 31. augustā no Gekschleetu Ministerijas apstiprinatas.

Pleflawa. Preefšch lahdeem pahrdefmit gadeem is Baltijas aigahja ar laiku laba teesa semneeku uš Pleflawas gubernu, kas tur uš dšihwi nometahs. Leelata data no wineem nometahs Wefelije Luti aprinki un tur ar laiku tikušchi pee deesgan labas pahrtikas. Starp scheem (pa leelatai datai luterizigi un pehz tautibas gan Latweeschu, gan Zgaunij) radahs beidšamā laika wehlechanahs pascheem pehz sawas bašnijas. Schis nodoms, few buhet ihpaschu bašnizu, atrada ari peekritejuš pee Wahzeescheem, kas dšihwo Wefelije Luldš. Schee wisi saweenojshs bašnizu us-buhwet. 25. augustā schini gadā, tā Pleflawas awiweš siņa, tika jaunā bašnija eeswehtita. Waj-

niza naw leela, bet smuka, no atmeem taista. Torna basnizina naw, bet tai weeta uszels augstš krusš. Gekschas eetaise ir is ofola kola, altara bilde rahda „Krištus Gekshemanes dahra“, dahwinata no Dr. Schwedes kundses, bašnijas preefšneela laulataš draudfeneš. Wiklije Luti pilsehta bija jaunbuhwejamai bašnizai eerahbijuse weetu pilsehtas widū. Bašnizā war faet lahdi 400 zilwele. Bee buhwommishijas peedereja schahdi kungi: Dr. Schwede, barons Simmolins, barons Laube, Traumanns, Buschewigs, Adamsonš, Libers u. t. pr. No ewangelijskās palih-dšibas lafes Peterburgā bija doti 600 rubli preefšch buhweschanas.

Schis bašnijas draudšitei, kas fastahw is Latweescheem, Zgauneeem un Wahzeescheem, ir tad Deewa kalposchana, kad diwisijas mahzitajs is Pleflawas tur wonahš, kas libdš schim deewwahrdus notureja pilsehtas waldes nama sahlē. Tē ari draudse sapulzejahs 25. augustā un tad kopā ar diwisijas mahzitaju Wefelinsti is Pleflawas dewahs uš jauno bašnizinu, kur tad pehz lahrtas eeswehtischana notika.

Telegrafa siņas.

Peterburgā, 19. sept. Gewehrojot leelishahs rihtōschanahs Bulgarijā, Serbijā un Gekrijā un dumpi Albanijā „Journ. de St. Pet.“ spreesch, ka leelwahstju eejauhshchahs tagad wajadšigala ne ka jeb kad, jo tikai zaur to warot panahht, ka ruhghschana minetas semēs nepahwrehfchahs nopeetnā stahwolti.

Wihne, 18. sept. Is Belgrades siņa: Saldatu fuhstischana pa dšefšchelu uš Mischu schoodeen notika leelakā mehra; ari lehnijsch dofees schoodeen turp Bepolazā, pee Wez-Serbijas robešchahs, jaw diwi deenas leelgabalū schauschana no Pristinas un Djanowijas puses dširdeja. Stahita par simeem kautineem starp Wefela paschā lara spehhu un Ananteem Golejchu kalnaja, deenwidus reertrunā no Pristinas. Wefels paschā tihlojot panahht fakaru starp Pristinu-Senizu un Pristinu-Prisrendu. — Wafschibofuki esot eelausufchees Austruma-Rumelijā un 6 hafschas islaupijuschu, par to Bulgarijā leela katriziba.

Rihš 20. septembrim atnahlfchā 1747 lugi; aigahjuschā 1899 lugi. Aihlofchahs redaktors: Ernst Wates.

Sludinājumi.

Weikala pahrzelschana.

Schaar un Hawiezal, wihnu pahrdotawa leelumā.

Zaur scho datam saweem zeem. pirzejeem siņamu, ka 21. septembrī sch. g. esam Peterburgas Uhrriga, Ralku eelā Nr. 14, atwehrušchi

noliktawu no saweem Kreewijas un ahesemes wihneem, ka ari schampaneru, konjaku, rumu u. t. pr.

Scho dšehreenu pahrdōschamu esam Ed. Scharlow igam usizjeusch.

Preefšch wihreescheem.

Watetus rudens un seemas mehtelus un palefos

no tihrwilnaina dubulstioffa bojas un itin laba teito, par 15, 16, 17, 18 un 20 rubl. gabalā.

Gatawas seemas un rudens apgehrbus no tihrwilnaina butškina ar wilmānu oderi par 15, 16, 17, 18 un 20 rbl.

Uš pastelletschamu pehz mehra teel wisihjaka laika sagatawoti: meh-teli, palefos, swahrki, biffes, westes un kashofki.

No krahjuma pahrdodu par schahdeem sehiteem zeneem: peleku tubku preefšch apgehrbeem un kashofteem par 75, 80, 90, 100 libdš 175 kap. ol., melnu tubku tikai no slawenahm fabrikahm preefšch swahrteem, we-šehm, dšifcham un kashofteem par 100, 120, 150, 175—250 sp. ol., seemas bukšinnus leelā ihwehlē, 2 1/2 ol. platus, par 160, 175, 200 libdš 275 kap. ol.

Seeweeschu mehtelus no laba dubulstioffa par 10, 11, 13, 14 libdš 18 rubleem gabalā.

Watetus mehtelus ar ihpaschi tihrwilnainu oderi par 12, 14, 16, 18, 20 libdš 25 rubl. gab., seeweeschu mehteli teel uš pastelletschamu pehz mehra wisihjaka laika sagatawoti.

No krahjuma pahrdodu: Tihrwilnainas drabnas preefšch kashofu pahrwilleem, 2 1/2 ol. platus, par 110, 120, 135, 150 un 175 kap. ol.

Wati preefšch odeses par 20, 25, 30, 35, 40, 45 un 50 kap. mahzjinu.

P. Lerchendorff,

Gekschrigals Ralku un Schuhnu-eelas stuhrt Nr. 13.

Pilsehtas walde.

Rigas ekonomijas walde usajina wisus Riga dšihwofchus literarus, kuri gribem pcedolites pee nahfōschā gadā isaramahm pilsehtas weeneteu wehlefchaham, no pilsehtas domes 2. oktobri 1878. gadā uš 6 r. nofajito gadalahtrigo literatu nodōschanu par 1885. gadu, ka ari parabus par agrateem gadeem, ja tadai buhtu, libdš 15. okt. 1885. g. samafat pilsehtas lafi, leelā Rehn-eelā Nr. 5.

Uttera skola,

Kurmanowa dambis Nr. 2. Walara-mahjibos fundas preefšch amateu mahjeileem sabfices 24. septembrī. Skolas nauta par pugadu 1 rubli. Japee-teizajā pee Dr. Dobne.

Janna meita,

15 libdš 16 gabus weja, war lahda mašā familija, fastahwofschā is 3 personahm, weetu dabut. Japee-teizajā Ernst Plates dū-latawš, Riga, pee Wetera bašnijas.

Potetas ahbeles,

4 un 5 gabu wejas, teel pahrdotas Oh-laines muifchā.

Rigas hipoteku beedriba.

Pehz delgatu-sapulzes spreeduma no 5. junija sch. g. teel beedribas usfakamās kiblugrahmatas preefšch usfajischanas tublit jaw peenentās laiš pehz statutehm efofchōs usfajischanas laišs no 1.—15. aprilim un no 1.—15. oktobrim, kuri ka pirmee tam uš kiblugrahmatas noliktam usfajischanas terminam papreefšchu eet, tā ka p. p. usfakamu kiblugrahmatu, kurai usrafstis: „Kundbar vom 1. November 1885 ab“ (usfakama no 1. novembra sahfor) war usfajit jaw tal laišs no 1.—15. oktobrim 1885. gadā.

L. G. Zimmermana grahmatu bodē,

Leepaja, patlaban isnahja: Widjemes un Kurfemes

Priwat teeifibu litumu grahmata,

sistematiski fastahdita no G. Matera.

Makša brofcheta 3 rubli, labi eeseta 3 rubli 80 kap. Pee pastelletschumeem ir par aifshutischānu un eepatajumu wehl 30 kap. japeekeel.

Ta lahdu peceus gabus darbā atrahdamahs ar ilgōschanōs gaidiba grahmata gūt beidit gatawa preefšchā, swariga preefšch wisahm lahrtahm, gan nemeena pagafita teesa un nemeena walidiba to newarehš aihah ne-eweheerū. Ka lai grahmataš druhlefhchana ari preefšch nemahziteem pehz eespehjas buhtu faprotama, tad ir tai ruhpgiti israhdētes alfahetistis (t. i. pehz bōfshabu rimōs) rohditajš peelitš, tā ka wisās teesibu jautajūmōs laicis war weegli pasatitēes, to litums nosala. Ari tee spejēlees nofajijumi, tā par promi par semneeku mantōschanas teesibu, par semneeku pagehrefchānu teesibu un to pahwreweeschānu u. t. l., bet it ihpaschi par semneeku grunite-gabalū isnomaschānu un pahrdōschānu Widjeme un Kurfemē (agrar-litumi) ir, tur peereigi, usnemi.

Diafoniju nama pahrwalde

dara siņamu, ka no 1. oktobra sch. g. sahfor, it katris siņmeeks, lateu deenu par sawodu wainu, war nahst pee schā nama daktereem padomu waj palihdšibu prahit (ambulant), par to lateu reis 40 kap. jamalfsi. Tee daktere lungi tā mainifoes: Preefšch eefschaham wainahm — dakt. Wolfe r. l. — treschdeena un fest-deena no pulst. 1 libdš 2 deenā. Preefšch abragahm wainahm — dakt. Berg l. — pirmoena, otdoena, zetoideena un peeltideena no pulst. 1 libdš 2 deenā. Preefšch seeweeschu siņibahm — dakt. v. Stryl l. — pirmoena un zetoideena no pulst. 1 libdš 2 deenā. Preefšch newu siņibahm — dakt. G. A. Schwarz l. — otdoena un peeltideena no pulst. 1 libdš 2 deenā. Preefšch azu wainahm — dakt. Swingmann l. — otdoena, zetoideena un festideena no pulst. 2 libdš 3 pehz puw. Inspektora weenetees: J. Schilling.

Mahja

ar stali un schahni is pahrdodama uš Raticinas dambja, leelā Peena-eelā (Wih-straše) Nr. 12.